

Actief lezen

Lees de tekst actief. Gebruik hierbij in de kantlijn van de tekst de symbolen die hieronder worden gegeven.

- X Dit klopt niet met wat ik al wist/dacht.
- Ik zie een verband.
- Ik zie een verwijswoord.

Let op: je maakt Opdracht 1 Met hulp óf Opdracht 1 Zonder hulp

OPDRACHT 1 Met hulp:

A. Lees de uitleg.

Uitleg

Een schrijver probeert ervoor te zorgen dat je hem of haar als lezer blijft begrijpen. Daarom brengt hij of zij **eenheid** aan in de tekst door verbanden duidelijk te maken.

Verbanden herken je vaak aan **signaalwoorden** of **verwijswoorden**. Soms moet je ook **je eigen kennis** gebruiken om de tekst goed te begrijpen.

Als je tijdens het lezen **zoekt naar de verbanden** in een tekst, begrijp je de tekst vaak veel beter. Bij een probleem worden vaak de oorzaken en gevolgen van het probleem beschreven. Ook lees je dan vaak over de oplossingen van dat probleem. Hoe groter en ingewikkelder de teksten zijn, hoe meer verschillende verbanden je tegenkomt. Vaak zijn er meerdere oplossingen voor een probleem. Een schrijver zal dan soms een **keuze** maken uit de verschillende oplossingen. Zeker als de schrijver zelf ook een duidelijke mening heeft over het onderwerp, zal hij of zij **informatie selecteren** en proberen je te **beïnvloeden** om voor zijn favoriete oplossing te kiezen. In de tekst kom je dan ook een **standpunt** en **argumenten** tegen. Soms is het standpunt heel duidelijk, soms moet je ernaar op zoek.

B. Werk samen. Bij het lezen heb je pijltjes gezet waar je in de tekst een verband zag. Bespreek welke verbanden je hebt gezien. Schrijf bij de pijltjes in de kantlijn om welk verband het gaat. Gebruik eventueel het overzicht signaalwoorden.

C. Beantwoord nu de volgende vragen:

1. In regel 12-13 staat een tegenstelling. Om welke tegenstelling gaat het hier?
2. In regel 17 staat een mening. Welke mening is dit? Denk je dat veel mensen deze mening zullen 'betwisten'? (het ermee oneens zullen zijn?)
3. In de inleiding is een probleem geïntroduceerd. Om welk probleem gaat het?
4. Welke oorzaken noemt Kars Veling voor dit probleem?
5. In regel 35 wordt een belangrijke voorwaarde genoemd voor het voortbestaan van de vlinder. Welke voorwaarde is dit?
6. Waarom werkt het systeem dat in regel 36-48 beschreven wordt, tegenwoordig minder goed?

7. Welke belangrijkste oorzaak voor het hoofdprobleem uit de tekst heeft Kars Veling volgens Rob de Vos nog niet genoemd?
8. Welke oplossing draagt Lawrence Jones-Walters aan voor dit probleem?
9. Welke groepen moeten er volgens Jones-Walters in actie komen?
10. Welke voordelen noemt hij van zijn oplossing voor het probleem?

OPDRACHT 2 Woordenschat

1. De woorden in het schema komen uit de tekst. Welke woorden kennen jullie al, welke nog niet? Geef van elk woord een omschrijving. Gebruik zonodig een woordenboek.

Woord	Kende ik wel/niet	Betekenis
onontbeerlijk (r. 17)		
benard (r. 20)		
de verstedelijking (r. 25)		
gedijen (r. 29)		
complex (r. 45)		
het aspect (r. 54)		
de biodiversiteit (r. 72)		
intrinsiek (r. 85)		
productief (r. 86)		
de cartoonist (r. 93)		

2. -

OPDRACHT 3 “De diepte in”

Beantwoord de volgende vragen over de tekst.

1. De schrijver probeert de aandacht van de lezer in de inleiding te trekken door te verwijzen naar een bekend prentenboek. Op welke andere manier zou je de aandacht kunnen trekken voor het onderwerp uit deze tekst?
2. In regel 7-8 staat: ‘... het verhaal werd aangepast aan de heersende ideologische omstandigheden.’
  - a. Wat zijn ‘ideologische omstandigheden’ volgens jou?
  - b. Welke ideologie wordt in de inleiding genoemd?
3. ‘Insecten in een benarde situatie: het lijkt een constante te worden.’
  - a. Wat wordt hiermee bedoeld?
  - b. Met welke voorbeelden wordt deze bewering in de tekst geïllustreerd?
4. Het kopje in regel 34 luidt: ‘Optimaal versieren’. Voor welke twee groepen geldt dit?
5. Waarom is klimaatverandering nu een groot probleem volgens Rob de Vos?
6. In regel 77 staat het woord ‘gedomesticeerd’. In de tekst staat een woord dat het tegenovergestelde betekent van ‘gedomesticeerd’.
  - a. Welk woord is dat?
  - b. Wat betekent ‘gedomesticeerd’ dus?
7. Een schrijver probeert vaak de tekst ‘rond te maken’. Hij gebruikt in inleiding en slot eenzelfde zin, citaat, enz. Hoe heeft de schrijver dat in deze tekst gedaan?

8. Een schrijver gebruikt soms **informanten** in zijn tekst: als het goed is, zijn dit mensen die verstand hebben (**deskundig** zijn in) van een bepaald onderwerp.
- Welke informanten zijn er voor deze tekst gebruikt?
  - Bepaal voor elke informant of deze deskundig is. Leg je antwoorden uit.